

प्रश्नपत्रक संख्या: 08/2652

पृथगा III वर्ष

पृष्ठसंख्या: 01

प्रश्नपत्रक/अक्षांश/उत्तर उत्तरपत्रक

परीक्षार्थकालीन: पूर्वपत्रिका/उत्तरपत्रिका, खण्डप्रश्नपत्र/विशेषीय

विषय: दर्शनम् विषयकोड: 807 सामयिक: स्वच्छतम्

कुलप्रश्न: 09

पूर्णांक: 8.0

समय: 3 घण्टा 3 क्षण

निर्देश

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न	प्रश्नकोड
उत्तर 01	उचित-विकल्प - 5x1 (क) अन्नभट्टः (ख) सप्त (ग) त्रिविधम् (घ) वाक्यार्थज्ञानस्य (ङ) त्रिविधा	05
2	सत्यं / असत्यम् - (1) सत्यम् (2) सत्यम् 5x1 (3) असत्यम् (4) असत्यम् (5) सत्यम्	05
3	युग्ममेतन्म - रिक्तस्थानम् - 5x1 (1) सप्त (2) आपः (3) वायुः (4) शब्दः (5) शब्दगुणः	05
4	युग्ममेतन्म - (1) घ्राणगुणः - गन्धः 5x1 (2) संस्कारमावर्जन्य - स्मृतिः (3) गन्धत्वं लक्षणं - पृथ्वी (4) गौतमबुद्धः - दार्शनिकः (5) चार्वाकदर्शनम् - नास्तिकः	05
5	एकवाक्येन उत्तरम् - 5x1 (1) सप्तविंशति (2) उपनिषद्-वाक्यम् (3) त्रिविधम् (4) गन्धः द्विविधा (5) मोक्षः	05
6	एकशब्देन उत्तरम् - (1) परामर्शजन्यं ज्ञानं अनुमितिः 7x2 = 14 (2) उपमितिकरणं उपमानस्वरूपं (3) संज्ञा संज्ञा सम्बन्धज्ञानम् (4) वेदविहितं कर्मजन्यः धर्मः (5) सर्वभूतद्वयसंयोगित्वम्	

प.त. 0. →

प्रतिश्नक क्रमांक : 08/2652

उद्यमा म्प वष

पृष्ठक्रमांक : 02
प्रश्नपत्र / उत्तरपत्र

परिक्षा काल : पूर्वमास/उत्तरमास/खंड/प्रश्न/विषय

विषय : दर्शनम् विषयकोड : 807 मस्यम स्वरूपम्

कुलप्रश्न : 09

पूर्णांक : 80

समय : 3 घण्टा 3 घण्टा

निर्देश

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न	प्रश्नकोड
	(6) उपमानं त्रिविधम् ।	
	(7) अतल्लोचरोनास्ति इति ।	
उत्तर 7	40 शब्देषु उत्तरम् - 543	15
	(1) वाक्यस्य भेदानां नामानि इमानि सन्ति :- वाक्यम् द्विविधम् - (1) वैदिक - इतिरोक्त्वा सर्वमेव (2) लौकिक - शास्त्रोक्त प्रमाण । उदाहरणमपि दृष्टव्यम्	
	(2) विपर्ययस्य लक्षणं अद्योतितिरिवतमस्ति - मिथ्यासापे विपर्ययः यथा - शुक्लं राजतम् इति मिथ्याः असत्यं ज्ञानं विपर्ययः कथ्यते । शुक्लं = सोपे राजतं, अतः अमात्मिकं ज्ञानं कथ्यते ।	
	(3) सुखं सर्वेषाम् अनुकूलवेदनीयं सुखं कथ्यते सुखं निरूपयति सर्वेषाम् अहं सुखी अस्मि इति अनुभवो भवति ।	
	(4) दुःखं सर्वेषाम् प्रतिकूलवेदनीयम् इति दुःखं । दुःखं निरूपयति दुःखत्वं जातिमतं । अहं दुःखी अस्मि इति अनुभवो भवति । अयं सुखस्य प्रतिकूल- रिप्यतिः वर्तते ।	
	(5) धर्म-अधर्मस्य लक्षणम् - धर्मवेद्योद्योतकर्मजन्यो धर्मः अधर्मः निषिद्धकर्मजन्यो अधर्मः (वेद्योद्योत- कर्म से जाति गुण धर्म है) निषिद्धकर्म अधर्म है ।	

P. T. O. →

प्रश्नपत्रक-केंद्रप्रक्र.

08/2652

उपमा गा. वर्ष

परिक्षावकाशनामः-पूर्वतमविद्यया/उत्तरतमविद्यया, खण्डप्रश्नपत्र/विद्युतीय

पृष्ठप्रक्र.- 03

प्रश्नपत्र/अध्यापक/उत्तर

उत्तरपत्रकः

विषयः-दशनिम्न विषयवर्गेण्ड-807-मामयम संस्कृतम्

उत्तरप्रश्न-09

समय-33 घण्टा 3 घण्टा

पृष्ठान्क-80

निर्देश

प्रश्न क्रमान्क	प्रश्नकेदिए अधिकतमअंक	
उत्तर 8	80 शब्देषु उत्तरम् - 16	
(1) कर्मणो भेदानिः चत्वारिभ्योः कर्म। भेदानिः (1) उत्प्रेषणं (2) आप्रेषणं (3) आकुंचनम् (4) पुस्तारणं (5) मर्मनं इति पंच भेदानिः सन्ति पंचषु भेदेषु भिन्ना भिन्ना अवस्थां वर्तते। (2) इच्छा - इच्छाकामः। कौटिल्ये द्वेः। पदव्युत्पत्तिः इच्छा निरूपयति इच्छते। इच्छत्वजातिमती इच्छा। सा द्विधा - फलेच्छा फलं सुखं वादि उपायाः आगादिः। उपायेच्छा - सुखं उपायाः। (3) अनुमानं - अनुमितेः कारणं अनुमानं। अनुमानं द्विविधं (अ) स्व-अर्थः (ब) पर-अर्थः। अन्तरणः - पूर्वतो वदन्तिमान् धूमं वदन्ति व्याध्या धूमः (4) रसस्य भेदाः रसग्राह्यो गुणो रसः। रसस्य भेदानि सन्ति - मधुरः (मीठा) अस्य स्वादः मधुरः। अम्लः - अम्लं (खट्वं) जिह्वा अनुभवः। कषायः (कषैण) तिक्तः (तीता) एतानि च भेदानि सन्ति।	5x2	
उत्तरम् 01	अन्नमहस्य जीवनपरिचयः - अन्नमहः 10	
09	तत्त्वसंग्रहस्य प्रणेता वर्तते। सः कर्णिकः देशस्य वास्तव्यः (मिवाली) आसीत्। फलेन मतेन सः तेलंग प्राहमणः आसीत्। तेषां समयः 17 वीं शताब्दी इति मन्यते।	17 वीं शताब्दी इति मन्यते।

प्राश्निक कोड क्र.
08/2652

प्रथमा III वर्ष

पृष्ठ क्र.— 04 ✓
प्रश्न पत्र / आदर्श उत्तर
उत्तरपत्रकः

परीक्षा का नाम:—पूर्व मध्यमा / उत्तरमध्यमा, खण्ड-प्रथम / द्वितीय

विषय दर्शनम् विषय कोड .. 807 माध्यम संस्कृतम्

कुल प्रश्न 09

समय—3 घण्टा

पूर्णांक 80

निर्देश

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न के लिए अधिकतम अंक
	सः काश्यां अष्टमं अकरोत् । सः न्यायशास्त्रे तर्कसंग्रहे तस्य लीका वर्तते । दीपिका एवं व्याकरणे महाभाष्यं तथा अष्टाध्यायी मिताक्षरा वेदांते बह्मसूत्रस्य व्याख्या इत्यादयः ग्रंथाः रचिताः श्रूयन्ता - विवेकानुसारेण अपि पश्येत् । भारतीयं दर्शनम् — (2) भारतीयदर्शनम् — " दृढमते अनेन इति दर्शनम् " अर्थात् कस्यापि विषयस्य तात्त्विकं स्वरूपं या स्वरूपपरिज्ञानम् इति दर्शनम् । एवम्यं भाग्यद्वयम् — (1) आस्तिकदर्शनम् (2) नास्तिकदर्शनम् यो ईश्वरस्य सत्तां मन्यते सः आस्तिकः यो ईश्वरस्य सत्तां न मन्यते सः नास्तिकः । आस्तिकदर्शनानि — न्याय दर्शन, वैशेषिक दर्शनम्, सांख्यदर्शनम्, योग दर्शनम् मीमांसा दर्शनम् — य वेदात् — दर्शनम् । षट् दर्शनानि सन्ति । हस्ताक्षर

P.T.O. →

प्राश्निक कोड क्र.
08/2652

प्रथम वर्ष III

पृष्ठ क्र. — 05

प्रश्न पत्र / आदर्श उत्तर

उत्तरपत्रक

परीक्षा का नाम:—पूर्व मध्यमा / उत्तरमध्यमा, खण्ड-प्रथम / द्वितीय

विषय दर्शनम् विषय कोड ... 807 माध्यम संस्कृतम्

कुल प्रश्न ... 09

समय—3 घण्टा

पूर्णांक ... 8.0

निर्देश

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न के लिए अधिकतम अंक
	पावणिः बौद्धः तथा जैनः दर्शनम् एते नास्तिक दर्शनानि सन्ति । सूचना — स्वविवेकानुसारं पश्यत । (3) संस्कारः — यो संस्कारोति इति संस्कारः इति परिब्रूतम् — परिष्कार इति ब्रूयात् । संस्कारः त्रिविधः (1) वेगः (2) भावना (3) स्थितिस्थापकः । वेगः त्रिविधः संस्कारेषु वेगः तृतीयः, तेजः । पापु एवं मनसि पतति । भावना — अनुभवजन्या स्मृतिः भावना कथ्यते इयं भावना आत्मने निवसति । स्थितिस्थापकः — अन्यस्वरूपं पदार्थः पुनः पूर्वस्वरूपे स्थापनं कृणुविशेषः इति स्थापकः कथ्यते । एषः तृतीयः पतति । अतः संस्कारः त्रिविधः पतति । हस्ताक्षर